

HAZIRBULUNUŞLUK NEDİR?

Hazırbulunuşluk, bireyin bir davranışı sergilemesi için gerekli donanıma sahip olmasıdır. Bu donanım büyümeyi, olgunlaşmayı, önceki öğrenmeleri, istekliliği, sağlık durumunu vb. içerebilir. Örneğin, birinci sınıfa başlayan bir çocuğun yazı yazmaya ilişkin hazırbulunuşluğu, kalemi doğru tutabilmesi için gerekli ince motor kaslarındaki olgunlaşmaya; kalemi tutmak için önceden yaptığı denemelere; yazı yazmaya ilişkin istekliliğine ve parmaklarını kullanmasını engelleyebilecek fiziksel bir özrünün olup olmamasına bağlıdır.

Gerekli hazırbulunuşluğa erişmeden okula başlatılan çocuklar beklentileri yerine getirmekte zorlanabilmekte, yapabilirliklerine olan inançları sarsılabilmekte, okula yönelik olumsuz duygular besleyebilmekte ve öğrenme motivasyonları kırılabilmektedir.

HAZIRBULUNUŞLUĞU ETKİLEYEN FAKTÖRLER

Bir çocuğun okula hazır olabilmesi için aşağıdaki davranışları sergiliyor olması gerekir:

Fiziksel Faktörler:

Kas gelişimi, büyük kaslardan ince kaslara doğru olur. Bu nedenle çocukların önce koşup, zıplayıp tırmanabilmeleri gerekir ki ardından kalemi tutabilme becerileri gelişsin.

Ayrıca;

- Kendi kendine giyinebilme (Fermuar çekebilme, düğme açabilme, ayakkabı giyip çıkarabilme vb.)
- Kendi başına yemek yiyebilme,
- Yemek ve tuvalet sonrası kendi temizliğini yapabilme,
- Yaş dönemine uygun beden koordinasyonuna sahip olabilme (bahçe oyunları, topla oynanan oyunlar, oyun bahçesindeki oyunları kullanabilme, merdiven inip çıkabilme vb.) becerilerinin gelişmiş olması gereklidir.

Zihinsel Faktörler:

Okula başlarken çocukların;

- Gördüklerini deftere doğru geçirebilmek için görsel algılarının,
- Yönergeleri doğru anlayabilmek için işitsel algılarının,
- Kendilerini doğru ifade edebilmek için kelime haznelerinin,
- Öğrendiklerini hemen unutmamak için kısa süreli hafızalarının,
- Dikkatlerini belli bir süre toplayabilme becerilerinin,
- Neden-sonuç ilişkisi kurabilme becerilerinin,
- Kavram bilgilerinin yaş düzeyine uygun olması gereklidir.

Duvasal Faktörler:

Çocuklar günün büyük kısmını okul ortamında geçireceklerinden;

- Evden ve anneden kolaylıkla ayrılabilme,
- Farklı bir yetişkinle gün boyu beraber olabilme,
- Kendi sorumluluklarını üstlenebilme,
- Yenilgiyle baş edebilme,
- Verilen görevleri yerine getirme konusunda sabır gösterebilme,
- Yeterli derecede özgüvene sahip olabilmeleri gereklidir.

Sosyal Faktörler:

Okul sadece bilginin edinildiği bir kurum değildir. Yaşlılarla birlikte zaman geçirilen bir paylaşım ortamıdır. Bu nedenle;

- Kendini ifade edebilme,
- Diğer çocukların varlığını kabul edebilme,
- Olumlu arkadaş ilişkileri ve olumlu iletişim kurabilme,
- Sırasını bekleyebilme,
- Kurallara uygun davranabilme,
- Bir sorun yaşandığında çözüm üretebilme becerisi önemlidir.

Tüm bu becerilerin "**geliştirilebilir**" olduğu noktasından hareketle ebeveynlere düşen görev çocuklarının yapabilirlikleri konusunda farkında olmak ve ihtiyacı olan alanlarda gerekli desteği vermektir.

NOT: Yukarıda ifade edilen tüm beceriler **kendi yaş normları çerçevesinde** anasınıfı ve 1. sınıfa başlayacak öğrenciler için beklenmektedir. Yaş normları ile ilgili detaylı bilgi için "**Anasınıfı ve 1.Sınıf Gelişim Özellikleri**" broşürlerimizi inceleyebilirsiniz.

KAYNAKÇA:

Ayla OKTAY "Okul Olgunluğu" Seminer Notları, 2010
Koç İlkokulu "Şimdi Okullu Olduk" Bülteni, 2011